

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo

Saapunut: 26.4.2018

Dn:o VD/10243/11.00.01.00/2017

Lausunto

UUDELY/3410/2018

26.4.2018

Julkinen

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 VANTAA
kirjaamo@vantaa.fi

Viite Lausuntopyyntönnä 21.3.2018, Dnro VD/10243/11.00.01.00/2017

Lausunto Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukaisesta meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta 2018-2022

Vantaan kaupunki on laatimassa ympäristönsuojelulain 151 ja 152 §:n mukaista meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa, jonka aikataulusta ja sisällöstä on säädetty erikseen valtioneuvoston asetuksella (801/2004). Lausunto toimintasuunnitelman luonnoksesta on pyydetty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristönsuojelulain 152 §:n perusteella.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan ELY -keskuksen ympäristövastuualue toteaa, että 21.3.2018 päivätty raporttiluonnos meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta jatkaa vuonna 2013 tehdyn meluntorjuntasuunnitelmien linjaa. Raportti on pääosin informatiivinen ja antaa kaupungin asukkaille ja muille tahoille hyvän kuvan siitä, miten meluntorjuntaa aiotaan toteuttaa Vantaalla toimintasuunnitelman toteutusaikana 2018–2022.

Johdanto-osa on kattava ja antaa hyvän kuvan työn lainsäädännöllisistä lähtökohdista, käytetyistä meluindikaattoreista sekä toimintasuunnitelman valmistelusta Vantaalla. Johdanto tai toimintasuunnitelman lähtökohdat kappaleissa tulisi tarkastella enemmän niitä syitä, miksi meluselvityksiä ja toimintasuunnitelmia tehdään, eli melun aiheuttamia terveyshaittoja, vaikutuksia alueiden käyttöön sekä melun vaikutusta niiden viihtyisyyteen ja ihmisten elinoloihin. Lisäksi olisi hyvä tuoda esiin se, että hiljaisilla tai suhteellisen hiljaisilla virkistys-, liikunta- ja puistoalueilla on suuri merkitys ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta.

Vantaan nykyistä melutilannetta ja melulähteitä kuvataan raportissa kohtuullisesti. Tieliikenteen, kadut ja maantiet, lisäksi toimintasuunnitelmassa voitaisiin tuoda esiin myös muiden melulähteiden kuten raideliikenteen ja lentoliikenteen aiheuttama melu, koska ne ovat oleellisia niin Vantaan maankäytön suunnittelun, kuin ihmisten terveyden ja viihtyisyyden kannalta. Tämä siitä huolimatta, että maanteiden ja lentoliikenteen aiheuttaman melun osalta meluntorjunta vastuu on pääosin Liikennevirastolla ja Finavialla. Tästä syystä myös yhteistyö kotitalouksien kanssa tulisi nostaa toimintasuunnitelmassa esiin vahvemmin. Toimintasuunnitelmassa voitaisiin tuodaan laajemmin esiin myös meluntorjunnan työnjako sekä vastuut kaupungin omassa organisaatioissa.

Samoin raportissa olisi ollut hyvä tuoda esiin melusta aiheutuvat kustannukset kaupungille. Melusta aiheutuvien vuotuisen terveys- ja hyvinvointikustannusten osalta olisi ollut hyvä tehdä oma arvio tai käyttää vertailupohjana muualla tehtyjä selvityksiä, esimerkiksi Jyväskylässä ja Kuopiossa vuonna 2017 tehtyä selvitystä (LIMETKU) tai vastaavaa. On selvää, että melun aiheuttamien haittojen kustannusvaikutusten selvittäminen Vantaan osalta toisi toimintasuunnitelmalle lisäarvoa ja vahvistaisi toimintasuunnitelman merkitystä. Samalla selvityksen tulos voisi ohjata lisäresursseja meluntorjuntatyöhön. Toimintasuunnitelman mukaan Vantaan vuotuiset panostukset meluntorjuntaan ovat enimmillään muutaman miljoonan luokkaa. LIMETKU selvityksen tuloksien perusteella voidaan arvioida, että melun aiheuttamat haitat ovat Vantaan alueella kymmeniä miljoonia euroja vuodessa. Tässä suhteessa toimintasuunnitelmassa esitetyt panostukset meluntorjuntaan vaikuttavat vähäisiltä.

Raportissa on myös tarkasteltu aiemman toimintasuunnitelman toteutumista vuosina 2013-2017. Raportin perusteella meluntorjunta on ollut merkittävässä osassa maankäytön suunnittelua, kuten edellisessä toimintasuunnitelmassa oli esitetty merkittävimäksi toimenpiteeksi. Myös sähköautojen latauspisteiden rakentaminen ja suunnittelu sekä hiljaisemman asfaltin käyttö ovat toteutuneet pitkälti suunnitellun mukaisesti. Muiltakin osin toimintasuunnitelma on toteutunut kohtuullisen hyvin. Sen sijaan toimintasuunnitelmassa suunnitellut meluesteet eivät ole toteutuneet. Niiden sijaan on kuitenkin toteutettu muita meluestehankkeita, melun leviämisen estämiseksi. Hankkeiden toteutumisen lisäksi olisi ollut hyvä tuoda myös esiin, kuinka paljon meluntorjuntatoimet ovat aiheuttaneet kuluja ko. ajanjaksolla. Lisäksi toimenpiteiden osalta olisi ollut hyvä esittää konkreettisia lukuja melulle altistumisen vähentymisestä.

Uudelle toimintasuunnitelman jaksolle 2018-2022 Vantaan kaupunki esittää raportissa kahdeksaa toimenpidettä, joilla pyritään vaikuttamaan melupäästöihin ja melulle altistumiseen. Esitetyt toimenpiteet ovat

sinällään oikean suuntaisia, mutta niiden vaikutus melulle altistumisen vähentämiseksi toimintasuunnitelman aikajaksolla on vähäistä. Lisäksi olisi hyvä esittää, mitkä tavoitteista ovat ensisijaisia ja joihin varataan erityisesti resursseja.

Maankäytön suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota myös siihen, että sillä ei edistetä eriarvoistumista sijoittamalla vuokra-asuntoja tai erityisasumista pahimmille melualueille. Maankäyttö ja kaavoitus ovat myös avainasemassa hiljaisten alueiden suojaamisessa ja lisäämisessä, kuten toimintasuunnitelman tavoitteissa tuodaan esiin.

On myös hyvä, että toimintasuunnitelmassa kiinnitetään runsaasti huomiota melupäästöjen vähentämiseen (nopeudet, liikennemäärät, kestävä liikenne jne.). Näihin on tärkeää panostaa jatkossa entistä enemmän, koska melupäästöjä pienentämällä meluntorjuntatavoitteet voidaan saavuttaa nopeimmin ja edullisimmin. Esimerkiksi 2017 tehdyn meluselvityksen perusteella tie ja raideliikenteen melupäästöjen putoaminen 5 dB, mikä olisi mahdollista nykytekniikoilla, vähentäisi tie- ja katuliikenteen sekä raideliikenteen melulle altistuvia (LAeq 7-22) Vantaalla jopa 29 000 asukkaalla (n. 75 %). Melupäästöjen alentuminen lisäisi myös rakennuskelpoisen maan pinta-alaa ja lisäisi hiljaisten alueiden osuutta. Lisäksi tarvittavien melusteiden määrä todennäköisesti vähenisi ja niiden rakennuskustannukset laskisivat.

Toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta on kuvattu hyvin lyhyesti, eikä vastuutahoa esitetä raportissa. Raportista ei myöskään selviä miten seurannan tuloksiin reagoidaan tarvittaessa. Samoin raportista puuttuu kuvaus, minkälaisia resursseja toimintasuunnitelman toteuttamiseen eri vastuutahoille on varattu. Toimintasuunnitelmassa tulisi myös esittää, miten riittävät resurssit saataisiin varmistettua toimenpiteiden toteuttamiseksi. Toimintasuunnitelmassa on paikoin nostettu esiin, että monilla meluun liittyvillä päätöksillä on synergiaa mm. ilmanlaadun, tieliikenteen päästöjen sekä liikenneturvallisuuden kannalta. Tämän näkökohdan tulisi edistää resurssien saamista ko. toimenpiteille. Rahoitukseen ja olemassa oleviin melusteisiin liittyen tulisi suunnitelmassa huomioida myös se, että osa toteutuneista melusteista on jo suhteellisen vanhoja ja ne vaativat lähivuosina peruskorjausta ja mahdollista uusimista sekä niiden melustevaikutuksen tarkistamista.

Toimintasuunnitelmassa esitetyt pitkän aikavälin strategiat vaikuttavat hyviltä meluntorjunnan ja ääniympäristöjen laadun kannalta.

Asukkaiden osallistaminen on raportin mukaan ollut kohtuullisen tiivistä ja asukkaille on annettu erilaisia keinoja ja mahdollisuuksia ottaa osaa toimintasuunnitelman tekemiseen. Tämä on erittäin hyvä, koska yksi tärkeimmistä direktiivin 2002/49/EY tarkoituksista on lisätä ihmisten tietoisuutta melusta ja mahdollisuuksia parantaa oman

asuinympäristönsä ääniympäristön laatua. Jatkossa olisikin tärkeää lisätä panostusta tiedon jakamiseen asukkaille. Toimintasuunnitelmaan liittyen Vantaan kaupunki on toteuttanut kyselyn, johon osallistui hieman yli 400 asukasta. Kyselyssä kaupunkilaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tärkeinä he pitävät ehdotettuja toimenpiteitä. Tärkeimpinä toimenpiteinä vastanneet pitivät melun huomioimista kaavoituksessa, melusteiden rakentamista ja hiljaisten päällysteiden käyttöä. Kyselyllä oli selvitetty myös hiljaisten tai sellaisiksi koettujen alueiden sijaintia.

Toimintasuunnitelmasta puuttuu toistaiseksi ruotsin ja englannin kieliset tiivistelmät, jotka tulee olla lopullisessa versiossa ja jotka toimitetaan komissiolle osana toimintasuunnitelmaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Larri Liikonen ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen Vesa Suominen.

Merkintä asiakirjan sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI Vuola

Tämä asiakirja UUELY/3410/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/3410/2018 har godkänts elektroniskt

Liikonen Larri 26.04.2018 08:40

Suominen Vesa 26.04.2018 09:19